

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
7021-21

meddelad i Stockholm den 1 juli 2022

KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART

Hoist Finance AB, 556012-8489

Ombud: Fredrik Erneholt och Teodor Brissman
Hoist Finance AB
Box 7848
103 99 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skatterättsnämndens beslut den 8 november 2021 i ärende dnr 85-19/D

SAKEN

Förhandsbesked om inkomstskatt

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen ändrar Skatterättsnämndens förhandsbesked och förklarar att fråga 1 ska besvaras med att de inkomster som beräknas enligt en effektivräntemetod och som enligt god redovisningssed klassificeras som ränteinkomster inte utgör sådana ränteinkomster som avses i 24 kap. 3 § inkomstskattelagen. Högsta förvaltningsdomstolen återförvisar målet såvitt avser frågorna 2 och 3 till Skatterättsnämnden.

BAKGRUND

1. Utgångspunkten är att ränteutgifter är avdragsgilla vid inkomstbeskattningen av en näringsverksamhet. Det finns dock bestämmelser som begränsar rätten till avdrag. För vissa företag, bl.a. aktiebolag, finns det en generell avdragsbegränsning för negativa räntenetton som innebär att endast en viss del av räntenettet är avdragsgillt. Med negativt räntenetto avses skillnaden mellan ränteutgifter som ska dras av och ränteinkomster som ska tas upp, om ränteutgifterna överstiger ränteinkomsterna.
2. Vid tillämpningen av de bestämmelser som på olika sätt begränsar rätten till avdrag för ränteutgifter avses med ränteutgifter ränta och andra utgifter för kredit, och utgifter som är jämförbara med ränta. Med ränteinkomster avses inkomster som motsvarar ränteutgifter.
3. Hoist Finance AB förvärvar portföljer av förfallna fordringar till ett pris som understiger fordringarnas sammanlagda nominella belopp. Samtliga fordringar är mot gäldenärer med hemvist i utlandet. Bolaget ansökte om förhandsbesked för att få klarhet i hur inkomsterna från portföljerna ska behandlas vid beräkningen av bolagets räntenetto. Av ansökan framgår följande.
4. Fordringsportföljerna redovisas i enlighet med den internationella redovisningsstandarden IFRS 9 till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av en s.k. effektivräntemetod. Varje fordringsportfölj redovisas för sig. Bolaget tillämpar en kreditjusterad effektivränta som beräknas genom att bolaget först gör en uppskattning av förväntade kassaflöden från tillgången för respektive år. Därefter räknas den räntesats fram som exakt diskonterar de uppskattade framtida kassaflödena till fordringsportföljens redovisade värde

vid det första redovisningstillfället. Effektivräntan som fastställs vid förvärvstillfället är fast och används sedan för att beräkna portföljens värde vid varje framtida tidpunkt.

5. De kassaflöden som diskonteras är framtida kassaflöden i form av avtalsenlig amortering, räntor och avgifter upplupna under säljarens och bolagets innehavstid. Vilka typer av avgifter som tas ut beror på vilken typ av fordringar som ingår i portföljen. På alla fordringar som förvärvas från finansiella institut utgår det dock dröjsmålsränta och mindre administrativa avgifter eller påminnelseavgifter om betalningar inte sker i enlighet med avtalet.
6. Årets redovisade ränteintäkt beräknas genom att effektivräntan multipliceras med fordringsportföljens redovisade värde för aktuellt år. Ränteintäkten redovisas i resultaträkningen under rubriken "Ränteintäkter". Om portföljen avkastar enligt prognos innebär detta att skillnaden mellan portföljens anskaffningskostnad och totalt inkasserat belopp redovisas som ränteintäkt över hela inkasseringsperioden.
7. Differenser mellan de uppskattade kassaflödena och de faktiska kassaflödena redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nedskrivningsvinster/-förluster". Under den rubriken redovisas även förändringar av nuvärdet av de framtida prognostiserade kassaflödena vilka uppstår vid reviderade bedömningar av dessa kassaflöden.
8. I ansökan om förhandsbesked frågade bolaget om den del av bolagets inkomster från dess fordringsportföljer som i enlighet med bolagets redovisningsprinciper klassificeras som ränteinkomster ska anses vara ränteinkomster vid beräkningen av bolagets räntenetto (fråga 1). För det fall ränta som beräknas enligt effektivräntemetoden inte anses vara en ränteinkomst, utan det i stället är den del av inkomsterna som motsvarar avtalad ränta som belöper på tid efter bolagets förvärv av fordringarna som anses utgöra ränteinkomster hos bolaget,

ville bolaget veta om beräkningen av ränteinkomsten kan baseras på fordrans utestående belopp, dvs. den skuld gäldenären har till bolaget efter borgenärsbyttet multiplicerat med den avtalade räntan (fråga 2). Om fordrans utestående belopp inte kan utgöra basen för beräkningen av ränteinkomsten ville bolaget veta vilket värde som basen ska utgöras av (fråga 3).

9. Skatterättsnämnden ansåg att de inkomster som beräknas enligt effektivräntemetoden och som enligt god redovisningssed klassificeras som ränteinkomster är ränteinkomster enligt 24 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229). Vid den utgången behövde frågorna 2 och 3 inte besvaras.

YRKANDEN M.M.

10. *Skatteverket* överklagar förhandsbeskedet och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska förklara att de inkomster som beräknas enligt effektivräntemetoden inte ska anses vara ränteinkomster vid tillämpningen av bestämmelserna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton.
11. *Hoist Finance AB* yrkar i första hand att förhandsbeskedet ska fastställas och i andra hand, för det fall Högsta förvaltningsdomstolen ändrar förhandsbeskedet avseende fråga 1, att målet återförvisas till Skatterättsnämnden för prövning av frågorna 2 och 3.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

12. Frågan i målet är om inkomster som beräknas enligt effektivräntemetoden och som enligt god redovisningssed klassificeras som ränta ska anses vara ränteinkomster vid tillämpningen av bestämmelserna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton.

Rättslig reglering m.m.

13. I 24 kap. inkomstskattelagen finns bestämmelser om bl.a. räntor i inkomstslaget näringsverksamhet. Vad som avses med ränteutgifter och ränteinkomster vid tillämpningen av bestämmelserna i kapitlet definieras i 2 och 3 §§. Med ränteutgifter avses ränta och andra utgifter för kredit, och utgifter som är jämförbara med ränta. Med ränteinkomster avses inkomster som motsvarar ränteutgifter.
14. I 21–29 §§ finns bestämmelser om avdragsbegränsning för negativa räntenetton. Med negativt räntenetto avses enligt 23 § skillnaden mellan ränteutgifter som ska dras av och ränteinkomster som ska tas upp, om ränteutgifterna överstiger ränteinkomsterna. I 24 § första stycket anges att ett företag bara får dra av ett negativt räntenetto med högst 30 procent av avdragsunderlaget. Avdragsunderlaget utgörs enligt 25 § av resultatet av näringsverksamheten beräknat på visst sätt.
15. Avdragsbegränsningen för negativa räntenetton har föranletts av direktiv (EU) 2016/1164 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknadens funktion (direktivet mot skatteundandraganden) samt av OECD:s rekommendationer avseende ränteavdragsbegränsningar (åtgärd 4) inom det s.k. BEPS-projektet mot skattebaseroering och vinstförflyttning. Avdragsbegränsningen ska enligt förarbetena vara förenlig med direktivet och OECD:s rekommendationer (prop. 2017/18:245 s. 83).
16. Syftet med avdragsbegränsningen är dels att öka neutraliteten mellan finansiering med eget och lånat kapital, dels att motverka internationell skatteplanering med ränteavdrag (a. prop. s. 84).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

17. Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2021 ref. 62 uttalat att för att en utgift eller en inkomst som har redovisats som ränta i enlighet med god redovisningssed ska anses vara ränta även enligt definitionen i 24 kap. inkomstskattelagen krävs att utgiften eller inkomsten i det enskilda fallet är att betrakta som ränta i ekonomisk mening på det sätt som avses i definitionen (punkt 23). Högsta förvaltningsdomstolen ansåg i det rättsfallet att inkomster som beräknades enligt en effektivräntemetod och som enligt god redovisningssed utgjorde ränta, inte var ränteinkomster vid tillämpningen av bestämmelserna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton.
18. Hoist Finance AB tillämpar en effektivräntemetod för att beräkna bolagets inkomster. Den inkomst som bolaget räknar fram enligt metoden bygger på bolagets kalkyler och uppskattningar av framtida kassaflöden och på anskaffningsutgiften för portföljen. Fordringarnas nominella belopp och den ränta som gäldenärerna och den ursprungliga borgenären har kommit överens om saknar i princip betydelse för storleken på den enligt metoden beräknade inkomsten. Vid fastställandet av effektivräntan har hänsyn tagits till samtliga betalningar som gäldenären förväntas erlägga, t.ex. amorteringar, upplupna räntor och avgifter. Den inkomst som beräknas enligt effektivräntemetoden består alltså inte enbart av ersättning för den kredit som bolaget tillhandahåller gäldenären. Om bolaget hade haft motsvarande utgift hade det inte varit fråga om enbart ränta utan även om t.ex. avbetalning av kapitalbeloppet (jfr HFD 2021 ref. 62, punkt 25).
19. Mot den här bakgrunden drar Högsta förvaltningsdomstolen slutsatsen att den inkomst som bolaget beräknar enligt effektivräntemetoden och som enligt god redovisningssed är ränta inte är en ränteinkomst för bolaget vid tillämpningen av 24 kap. inkomstskattelagen.

20. Med Skatterättsnämndens svar på fråga 1 förföll frågorna 2 och 3 hos nämnden och besvarades alltså inte. Målet bör därför återförvisas till nämnden i dessa delar.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Thomas Bull, Mats Anderson, Marie Jönsson och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Tove Berlin.